

Εκπαιδευτικό υλικό
της

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ ΠΛΗΣΗ

για το βιβλίο της

Δεν είμαι τέρας, σου λέω!

εικονογράφηση
ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΝ
ΠΩΛΕΙΤΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Βραχεία
λίστα
βραβείων
περιοδικού
«Διαβάζω»

Έπαινος
Κύκλου
Ελληνικού
Παιδικού
Βιβλίου

Κρατικό
Βραβείο
Παιδικής
Λογοτεχνίας
Κύπρου

ΚΕΔΡΟΣ

Γεια σου!

Με λένε Αγάπιο και είμαι ο ήρωας της ιστορίας που μόλις διάβασες. Η ιστορία του βιβλίου μοιάζει με παραμύθι, αλλά πολλά από αυτά που λέει έχουν συμβεί στ' αλήθεια!

Αυτό που δε λέει η ιστορία, αλλά που ίσως να κατάλαβες από κάποιες σημειώσεις πριν και μετά την ιστορία, είναι πως είμαι ένα παιδί που έχω αυτισμό. Κάθε παιδί με αυτισμό είναι ξεχωριστό και διαφορετικό. Το είδος του αυτισμού που έχω εγώ ονομαζόταν παλιότερα σύνδρομο Άσπεργκερ. Δεν είμαι το μοναδικό παιδί με αυτισμό στον κόσμο! Σαν κι εμένα υπάρχουν χιλιάδες, μεγάλοι και μικροί.

Στην Ελλάδα ζουν αρκετά άτομα με αυτισμό και ίσως να έχεις γνωρίσει κάποιον σαν εμένα. Έφτιαξα αυτό το μικρό βιβλίο με εργασίες για να γνωρίσεις καλύτερα τον αυτισμό αλλά και για να θυμηθείς πολλά από αυτά που διάβασες.

Ακολουθήσέ με!

Τι ονομάζουμε αυτισμό;

Όταν λέμε πως κάποιος άνθρωπος έχει αυτισμό εννοούμε πως παρουσιάζει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Όλοι όσοι έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού. Μπορούμε να πούμε πως οι άνθρωποι με αυτισμό έχουν διαφορετικό τρόπο σκέψης.

Στο βιβλίο έμαθες αρκετά πράγματα για μένα. Τι θα έλεγες όμως πρώτα να μου γράψεις κι εσύ λίγα πράγματα για τον εαυτό σου;

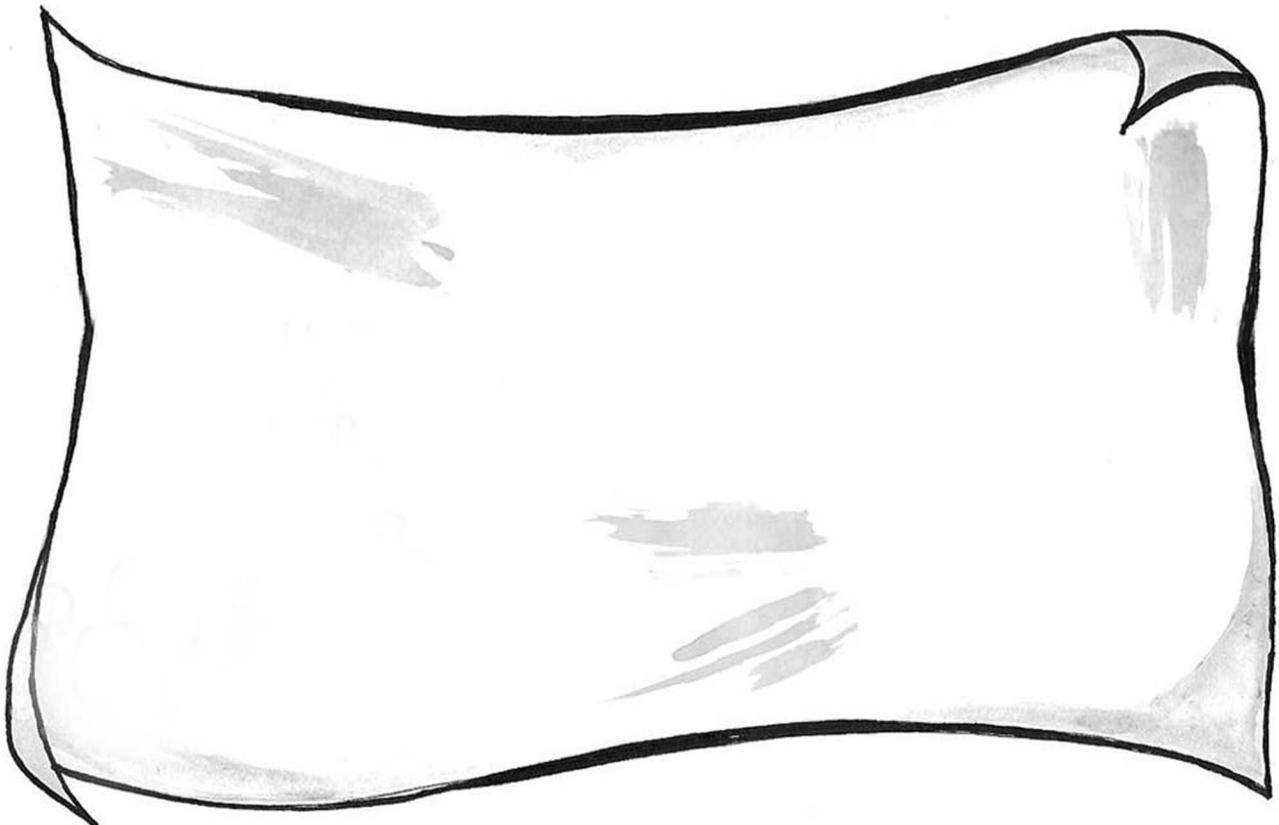
Με λένε .....
Είμαι .....χρονών και ζω στ .....
*Μου αρέσει ..... και δε μου αρέσει.....
Είμαι καλός στ.....
αλλά δεν τα καταφέρνω στ.....

Και τώρα ήρθε η σειρά μου! Μπορείς να μιλήσεις εσύ για μένα!

Αν δε θυμάσαι γεγονότα από την ιστορία, μπορείς να συμβουλευτείς τη λίστα που υπάρχει στη σελ. 113 του βιβλίου.

Σε λένε ..... και ζεις στ.....
Νομίζω πως είσαι ..... χρονών. Είσαι ένα παιδί με .....
*Σου αρέσει ..... αλλά δε σου αρέσει .....
Είσαι καλός.....
αλλά δεν τα καταφέρνεις στ.....

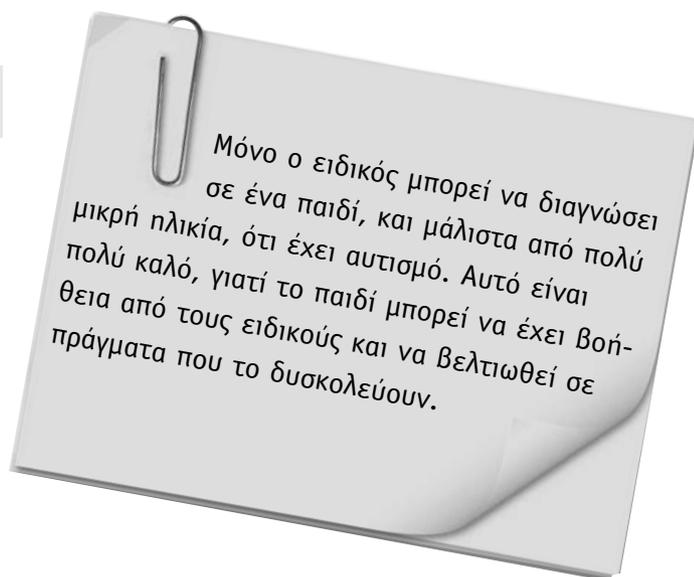
*Βαριέσαι να γράψεις; Μην ανησυχείς. Υπάρχει λύση! Τι θα έλεγες να τα σχεδιάσεις;

Τι σημαίνει να έχει κάποιος αυτισμό;

Στο τέλος της ιστορίας, στη σελίδα 113, υπάρχει μια λίστα με μερικά από τα χαρακτηριστικά του αυτισμού. Βέβαια υπάρχουν κι άλλα που δεν καταγράφονται εδώ.

Ένας άνθρωπος με αυτισμό μπορεί να μην έχει όλα τα χαρακτηριστικά του. Αν κάποιος έχει δύο τρία από αυτά δε σημαίνει πως έχει αυτισμό. Αυτό μπορούν να το διαγνώσουν (να το καταλάβουν) μόνο οι ειδικοί.

Μαθαίνοντας περισσότερα για μένα...

• ΕΧΩ ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΠΟΙΕΣ ΦΟΡΕΣ ΝΑ ΕΙΜΑΙ ΜΟΝΟΣ ΜΟΥ

«Άνοιξα την πόρτα. Ο Αγάπιος ούτε που μου έδωσε σημασία. Μα δε βαρέθηκα δυο ώρες μόνος του;» αναρωτήθηκα.

«Μου αρέσει να είμαι μόνος μου. Νομίζω όμως πως σε όλους τους ανθρώπους αρέσει κάποιες στιγμές να είναι μόνοι τους.

Εσύ; Σχεδίασε ή κόλλησε μια εικόνα με κάτι που σου αρέσει να κάνεις μόνος σου. (Για τους φανατικούς του γραψίματος έχουμε και γραμμές για να μπορούν να γράψουν!)

Ο Clay Marzo, επαγγελματίας σέρφερ, είπε:

Πάντα ήξερα πως ήμουν διαφορετικός. Είναι σαν να έχουν όλοι έναν κουβά για να αντιμετωπίσουν τους άλλους, ενώ εγώ έχω ένα ποτήρι. Όταν γεμίσει το ποτήρι, εγώ κατεβάζω τα ρολά*.

*Σταματάω την επικοινωνία.

<http://outside.away.com/outside/culture/200909/clay-marzo-1.html>

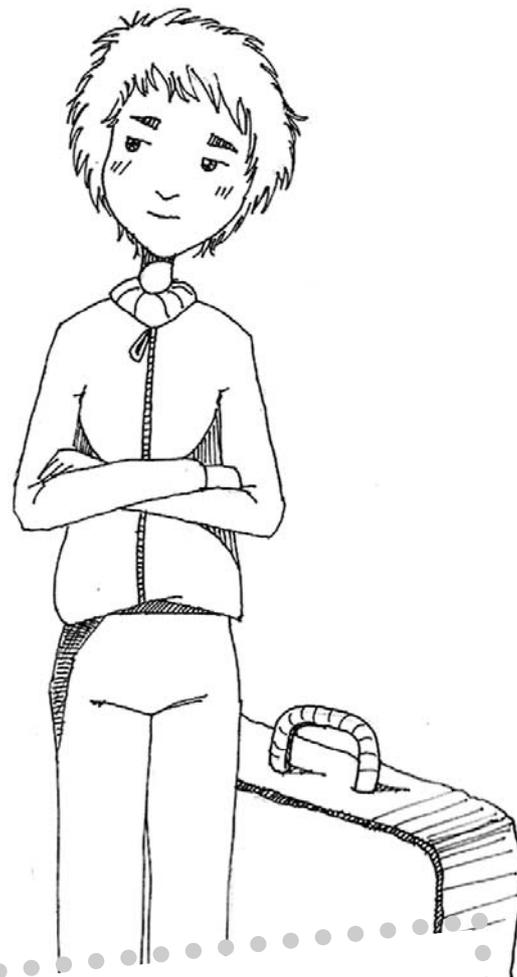
• ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΜΑΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΦΙΛΟΥΣ

«Μα με το καινούριο σου παιχνίδι μπορείς να παίξεις όποια στιγμή θέλεις εσύ, ενώ στην πλατεία θα συναντήσεις ένα σωρό παιδιά να παίξεις. Μπορεί να κάνεις και καινούριους φίλους!»
Ο Αγάπιος δεν ενθουσιάστηκε.
Τουλάχιστον δεν ενθουσιάστηκε όσο εγώ.

Μπορεί να δυσκολεύομαι να κάνω φίλους, αυτό όμως δε σημαίνει πως δεν μπορώ να κάνω ή πως δε θέλω.
Ίσως χρειαστώ τη βοήθεια των άλλων γι' αυτό.

Γράψε τα ονόματα των δικών σου φίλων και κάτι που κάνετε μαζί

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ο Chee, ένας νεαρός με σύνδρομο Άσπεργκερ-είδος αυτισμού, λέει:

Το χειρότερο πρόβλημα για μένα στη ζωή μου είναι η κοινωνικοποίηση. Δεν μπορώ να κάνω φίλους και τους χρειάζομαι απεγνωσμένα. Όταν έχεις φίλους, έχεις υποστήριξη και μπορείς να τους ζητήσεις πολλά πράγματα, και θα σε βοηθήσουν επειδή είναι φίλοι σου. Μπορείς, επίσης, να κερδίσεις πολλές γνώσεις και εμπειρία από τους φίλους. Και επειδή δεν έχω φίλους, είμαι αποκομμένος από τη βοήθεια. Όταν έχω ένα πρόβλημα, πρέπει να το διαχειριστώ μόνος μου.

• ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΜΑΘΩ ΚΑΤΙ Ή ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΩ ΜΕ ΚΑΤΙ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ

«Ο δενδρόβιος μυρμηγκοφάγος σκάβει δυνατά με τα νύχια του τους κορμούς των δέντρων και τις μυρμηγκοφωλιές για να βρει τερμίτες και μυρμηγκια. Ο δενδρόβιος μυρμηγκοφάγος ονομάζεται και ταμάντουα η τετραδάκτυλος».

Μου αρέσει να μελετάω διάφορες πληροφορίες και συνήθως τις θυμάμαι με λεπτομέρεια.

Μήπως θυμάσαι ακόμη δύο σημεία στην ιστορία όπου δίνω λεπτομερείς πληροφορίες για κάτι;

Μίλησα για.....

και για .....

Το χαρακτηριστικό αυτό των ανθρώπων με αυτισμό έχει δώσει τη δυνατότητα σε κάποιους να διαπρέψουν στον τομέα τους και να κάνουν σπουδαία πράγματα.

Η μητέρα του **Clay Marzo** αναφέρει:

Όταν ήταν δέκα χρονών άρχισε να κάνει σέρφινγκ ασταμάτητα για οκτώ ώρες και διέκοπτε μόνο για νερό ή φαγητό, παρ' όλο που είχε νοσηλευτεί δύο φορές για αφυδάτωση. Φτάσαμε στο σημείο να έρχεται σπίτι μόνο για να φάει. Καταβρόχθιζε το φαγητό του και αμέσως ξαναέβγαине*.

*Πήγαινε στη θάλασσα.

• ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΙΛΑΩ ΑΡΚΕΤΗ ΩΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΙΔΙΟ ΘΕΜΑ

«Πενήντα τέσσερα αυτοκινητάκια. Είχα εβδομήντα ένα, αλλά μου χάλασαν μερικά και ο μπαμπάς μου τα πέταξε. Εγώ δεν ήθελα να μου τα πετάξει γιατί ήταν ενθύμιο από την τελευταία χρονιά στο νηπιαγωγείο, αλλά ο μπαμπάς είπε "Μεγάλωσες, Αγάπια, ακόμα με τα αυτοκινητάκια θ' ασχολείσαι;", όμως εγώ θέλω να παίζω ακόμα με τα αυτοκινητάκια...»

Αυτό είναι κάτι που αρκετές φορές κουράζει τους άλλους που με ακούνε.
Συμβαίνει γιατί νιώθω καλά όταν λέω συνεχώς τα ίδια πράγματα
ή γιατί δεν ξέρω τι άλλο μπορώ να πω.

Μπορείς να παίξεις ένα παιχνίδι τώρα! Νομίζω πως θα είναι διασκεδαστικό για σένα και για τους γύρω σου. Θα χρειαστείς μερικούς διαγωνιζόμενους, κοινό και ένα ρολόι που να δείχνει τα δευτερόλεπτα!

Όροι του παιχνιδιού-διαγωνισμού:

1. Ο διαγωνιζόμενος πρέπει να μιλάει συνεχώς για το ίδιο θέμα.
(π.χ. το αγαπημένο του φαγητό, τον καλύτερό του φίλο, ένα προσωπικό του αντικείμενο, κ.ά.)
2. Ο χρόνος ξεκινάει να μετράει από την ώρα που αρχίζει να μιλάει μέχρι να σταματήσει.
3. Αν σταματήσει και δεν μπορεί να συνεχίσει στα επόμενα 5 δευτερόλεπτα, λήγει ο χρόνος γι' αυτόν.
4. Νικητής είναι αυτός που θα μιλήσει περισσότερη ώρα χωρίς διακοπή για το ίδιο θέμα.

Αποτελέσματα του διαγωνισμού:
(μπορούν φυσικά να διαγωνιστούν δύο ή και περισσότεροι!)

ΟΝΟΜΑ

ΧΡΟΝΟΣ

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Νικητής ήταν ο/η .....

• ΚΑΠΟΙΙΕΣ ΦΟΡΕΣ ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΩ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΑΡΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΛΟΓΟ

Όταν μιλάει κάποιος καταλαβαίνω ακριβώς αυτά που λέει. Γι' αυτό πολλές φορές λόγια που ακούω – που μπορεί ανάμεσα σ' αυτά να υπάρχει μια μεταφορά ή μια παρομοίωση – τα εξηγώ με την ακριβή τους έννοια. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει κάποιες φορές σύγχυση με το συνομιλητή μου.

Στην ιστορία συναντάμε αρκετές μεταφορές και παρομοιώσεις. Ξέρεις τι σημαίνουν;

Πότε θα βάλεις τελεία; .....

Μου πήρες τ' αυτιά .....

Να νιώσεις σαν το σπίτι σου .....

Να προσέχεις τη γλώσσα σου .....

Μας έφαγε η σκόνη .....

Πάλι το ίδιο ποίημα .....

Ζήσε, Μάμ μου, να φας τριφύλλι .....

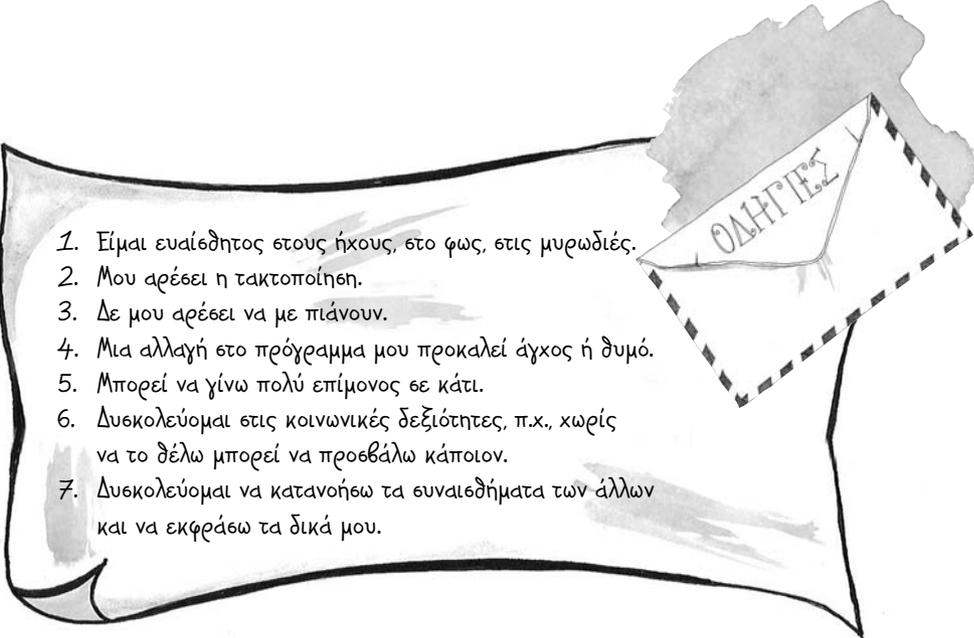
Η πόρτα μου θα είναι ανοιχτή .....

Ο **Luke Jackson** γράφει στο βιβλίο του:
Καθόμουν στο θρανίο μου και ονειροπολούσα την ώρα του μαθήματος. Με πλησίασε ο δάσκαλος και με ρώτησε: «Μπορείς να μας πεις πού ακριβώς βρίσκεσαι;» «Τάξη Ε2, κύριε», απάντησα όσο πιο γρήγορα και ευγενικά μπορούσα. «Μου κάνεις τον έξυπνο;» μου απάντησε με άγριο τόνο καθώς το πρόσωπό του κοκκίνιζε από θυμό. «Μάλιστα, κύριε, φυσικά προσπαθώ να είμαι έξυπνος».

Ο Luke χάζευε, και όταν ο δάσκαλος το κατάλαβε του έκανε αυτή την ερώτηση εννοώντας πού έχει το μυαλό του, τι σκέφτεται εκείνη τη στιγμή. Ο Luke όμως του απάντησε ακριβώς στα λόγια που του είπε ο δάσκαλος, γιατί είχε καταλάβει αυτό που εννοούσε στην κυριολεξία. Κάτι ανάλογο συνέβη και στη συνέχεια.

Luke Jackson, *Freaks, Geeks and Asperger Syndrome*, Jessica Kingsley Publishers, 2002

Υπάρχουν και άλλα χαρακτηριστικά που μπορεί να έχει ένα παιδί με αυτισμό. Κάποια αναφέρονται στην ιστορία και κάποια όχι. Μερικά ακόμη χαρακτηριστικά που αναφέρονται στην ιστορία είναι:

-
1. Είμαι ευαίσθητος στους ήχους, στο φως, στις μυρωδιές.
  2. Μου αρέσει η τακτοποίηση.
  3. Δε μου αρέσει να με πιάνουν.
  4. Μια αλλαγή στο πρόγραμμα μου προκαλεί άγχος ή θυμό.
  5. Μπορεί να γίνω πολύ επίμονος σε κάτι.
  6. Δυσκολεύομαι στις κοινωνικές δεξιότητες, π.χ., χωρίς να το θέλω μπορεί να προσβάλω κάποιον.
  7. Δυσκολεύομαι να κατανοήσω τα συναισθήματα των άλλων και να εκφράσω τα δικά μου.

Βάλε το σωστό νούμερο στα παρακάτω αποσπάσματα του βιβλίου:

- «Γιατί δε μου το είπες; Πώς ήθελες να το ξέρω; Αν μου το έλεγες, θα το ήξερα. Αφού δεν το ήξερα, πώς περιμένεις να έρθω;»
- Το πάρτι τελείωσε πριν από την ώρα του. Κάποια στιγμή είδα έναν Αγάπιο με τα χέρια στ' αυτιά του να τρέχει ανάμεσα στα καθισμένα στο πάτωμα παιδιά.
- «Αυτό το παιδί είναι πολύ άσχημο. Κοίτα, κοίτα τι φάτσα έχει. Δε μου αρέσει καθόλου». Όλο αυτό ο Αγάπιος το είπε δυνατά.
- Τα αντικείμενα ήταν τοποθετημένα κατά ομάδες και στην κάθε ομάδα είχαν τοποθετηθεί με βάση το ύψος.
- Έπιασα τον Αγάπιο από το χέρι να επιβιβαστούμε. «Με πονάς. Με πονάς. Κοίτα πώς μου έκανες το χέρι!»
- «Φτιάχνω ρύζι με καρότα και καλαμπόκι». «Εμένα μου μυρίζει ψάρι. Μου μυρίζει ψάρι στα κάρβουνα».
- Με πλησιάζει και με ρωτάει αν κλαίω. Πώς του ήρθε πάλι αυτό; Επειδή με είδε λίγο σκεφτική;
- «Δεν έπρεπε να έχεις ετοιμαστεί για τη δουλειά;» «Δε θα πάω». «Κάθε Κυριακή πηγαίνεις δουλειά». Ο Αγάπιος άρχισε να φουντώνει.

Μερικά ακόμη χαρακτηριστικά που μπορεί να έχουν: αδέξιοι ή άγαρμποι στις κινήσεις, αποφεύγουν τη βλεμματική επαφή (να βλέπουν το συνομιλητή τους στα μάτια), χρησιμοποιούν το ίδιο ηχοχρώμα στην ομιλία τους (ίδιος τόνος φωνής), επαναλαμβανόμενες κινήσεις με το σώμα τους, δεν καταλαβαίνουν τη γλώσσα του σώματος (τι θέλει να μας πει κάποιος με ένα βλέμμα χωρίς να μιλήσει)

Η κοινωνία έχει κάποιους κανόνες που πρέπει να ακολουθούμε.

Πολλοί άνθρωποι το πετυχαίνουν αυτό.

Οι άνθρωποι με αυτισμό πολλές φορές δεν κατανοούν αυτούς τους κανόνες, με αποτέλεσμα κάποιοι να κατακρίνουν τη συμπεριφορά τους.

Βρες ποιες από τις παρακάτω συμπεριφορές μου ήταν σωστές και βάλε ✓

- Ο Αγάπιος φόρεσε το πιο καλό του ύφος και απάντησε στον κύριο: «Η Παναγιώτα λέει πως όλα τα σούπερ μάρκετ είναι ίδια».
- «Αυτό το φαγητό μυρίζει σαν τουαλέτα!» είπε ο Αγάπιος με φωνή που ακούστηκε στα εφτά τραπέζια γύρω μας.
- Έδωσα μια φωτογραφία στον Αγάπιο. «Ευχαριστώ, Παναγιώτα», μου είπε.
- Έδειξα στον Αγάπιο το δωμάτιό του και εκείνος, για να με ευχαριστήσει, μου έκλεισε την πόρτα στα μούτρα! Κυριολεκτικά!
- «Όταν μου έδειχνε η κυρία Αφροδίτη πώς να γράφω το οκτώ, εγώ της έλεγα πως βρομάει...»
- Ο Αγάπιος άρχισε να θυμώνει. Κλότσησε το κάθισμα του οδηγού και κοπάνησε με τη γροθιά του το τζάμι.
- «Εγώ τους έχω όλους φίλους. Τους χαρίζω τα αγαπημένα μου μολύβια και όταν μου ζητάνε ένα μπισκότο τους το δίνω».
- Ο Αγάπιος κάθεται ήσυχος και στήνει ένα ένα τα στρατιωτάκια του σε θέση μάχης.

Ο τραγουδιστής **Gary Numan** είπε σε συνέντευξή του:

Το να συζητάω ευγενικά δεν ήταν ποτέ για μένα το δυνατό μου σημείο. Μόλις πρόσφατα ανακάλυψα πως έχω σύνδρομο Άσπεργκερ,* που κυρίως σημαίνει πως έχω δυσκολίες στις σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους. Για πολλά χρόνια δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί οι άλλοι με θεωρούσαν αλαζονικό, αλλά τώρα μου είναι ξεκάθαρο.

http://en.wikipedia.org/wiki/Gary_Numan

* Έχουμε ήδη αναφέρει πως το σύνδρομο Άσπεργκερ είναι ένα είδος αυτισμού.

Τα άτομα που έχουν αυτισμό συνήθως είναι έξυπνα και αρκετά ικανά. Αρκετοί ευφυείς άνθρωποι μπορεί να είχαν ή να έχουν αυτισμό. Η ευφυΐα τους αλλά και οι ιδιαιτερότητες του συνδρόμου τους έδωσαν την ώθηση να κάνουν σπουδαία πράγματα και να γίνουν γνωστοί σε όλο τον κόσμο.

• ΜΕΡΙΚΟΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ

Vernon Smith	Νόμπελ Οικονομικών 2002
Heather Kuzmich	Αμερικανίδα φωτομοντέλο
Clay Marzo	Αμερικανός επαγγελματίας σέρφερ
Dan Aykroyd	Αμερικανός ηθοποιός
Temple Grandin	Αμερικανίδα πανεπιστημιακός-καθηγήτρια ζωολογίας, συγγραφέας, εφευρέτης
Daniel Tammet	Άγγλος συγγραφέας
Suzan Boyle	Αγγλίδα τραγουδίστρια
Jacob Barnet	Παιδί θαύμα. Στα 16 του είναι ήδη κάτοχος μάστερ
Stanley Kubrick	Σκηνοθέτης
Bhumi Jensen	Εγγονός του βασιλιά της Ταϊλάνδης

• ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΨΙΑ ΠΩΣ ΕΙΧΑΝ ΑΥΤΙΣΜΟ

Michelangelo Ιταλός γλύπτης, ζωγράφος, αρχιτέκτονας, ποιητής

Hans Christian Andersen Δανός συγγραφέας

Charles Darwin Άγγλος φυσιοδίφης, γεωλόγος

Thomas Jefferson Αμερικανός πρόεδρος

Albert Einstein Γερμανός φυσικός – Νόμπελ Φυσικής

Isaac Newton Άγγλος φυσικός, μαθηματικός, αστρονόμος, φιλόσοφος

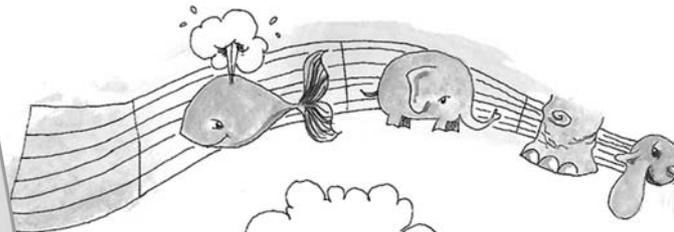
Wolfgang Amadeus Mozart Αυστριακός συνθέτης

Πηγή: <http://autismmythbusters.com/general-public/famous-autistic-people/>

Μπορείς να μάθεις περισσότερα γι' αυτούς από το διαδίκτυο ή, αν θέλεις, να διαβάσεις και για άλλους διάσημους με αυτισμό. Ίσως χρειαστείς τη βοήθεια κάποιου που γνωρίζει πολύ καλά αγγλικά.

Η διάγνωση του Άσπεργκερ-είδος αυτισμού που έχει ο Αγάπιος άρχισε τη δεκαετία του '90. Για το λόγο αυτό πολλοί άνθρωποι δε γνώρισαν ή και ακόμα δε γνωρίζουν (κυρίως ενήλικες) πως έχουν αυτό το είδος (μορφή) αυτισμού. Η διάγνωση μπορεί να γίνει και σε ενήλικες. Στη λίστα που υπάρχει σ' αυτή τη σελίδα δε γίνεται αναφορά σε άτομα που βρίσκονται εν ζωή. Περισσότερες πληροφορίες μπορεί κάποιος να πάρει από το διαδίκτυο.

- ΜΑΘΕ ΑΚΟΜΑ ΠΩΣ:

Η μορφή του αυτισμού που ονομάζουμε σύνδρομο Άσπεργκερ πήρε το όνομα του από το Χανς Άσπεργκερ, έναν Αυστριακό παιδίατρο που το εντόπισε πρώτος. Αρκετοί πιστεύουν πως είχε και ο ίδιος το σύνδρομο αυτό!

Το ποσοστό των ατόμων με αυτισμό, σύμφωνα με κάποιους επιστήμονες, αναλογεί σε 1 στους 170. Σύμφωνα με κάποιους άλλους 1 στους 88 (μπορείς, αν θες, να υπολογίσεις πόσα περίπου άτομα έχουν αυτισμό στη χώρα μας χρησιμοποιώντας έναν άλλο αριθμό όπως το 100 για να βρεις το περίπου).

Τα παιδιά με αυτισμό φοιτούν είτε σε σχολεία γενικής εκπαίδευσης, είτε σε σχολεία ειδικής εκπαίδευσης, ανάλογα με το είδος (μορφή) αυτισμού που έχουν. Αρκετά από αυτά συνεχίζουν τις σπουδές τους σε κολέγια ή πανεπιστήμια.

Επιτέλους! Τελειώσαμε!

«Μη βιάζεσαι, μόλις πήρα ένα τηλεφώνημα από την Παναγιώτα.
Την ξεχάσαμε, και έχει δίκιο!»

Στην ιστορία υπάρχουν δύο βασικά πρόσωπα. Εγώ και η Παναγιώτα.
Αν και ξέρω πως οι περισσότεροι θέλετε να μάθετε για μένα,
νομίζω πως αξίζει να πούμε και λίγα πράγματα γι' αυτήν:

Τι ξέρεις για μένα;

.....
.....
.....
.....
.....

Η Παναγιώτα, αφού αποχωρίστηκε τον Αγάπιο, πήγε διακοπές σ' ένα ελληνικό νησί.
Από εκεί του έστειλε μια κάρτα. Τι λες να του έγραφε;
(Πρέπει να με πείσεις πως κάτι θυμάσαι από την ιστορία!)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

МПАМ

Μπορείτε ακόμη να δείτε στο
youtube ενδιαφέροντα βίντεο
που αναφέρονται στον αυτισμό
ή στο Άσπεργκερ.

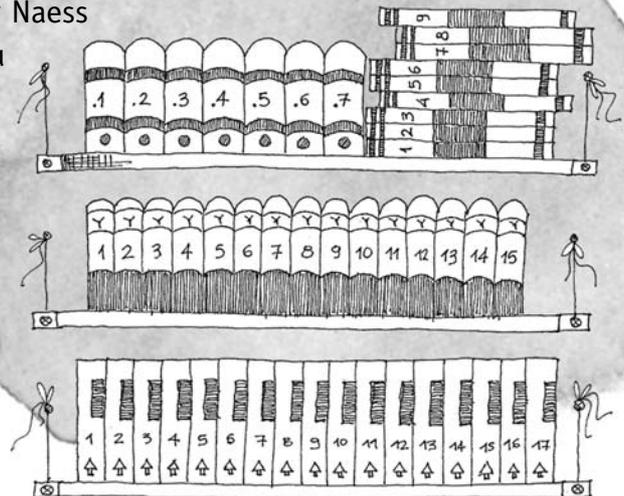
• ΤΙ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΩ, ΤΙ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΔΩ;

Πιο κάτω υπάρχει μια μικρή λίστα με βιβλία και ταινίες σχετικά με το θέμα αυτό.

- Μαρκ Χάντον, *Ποιος σκότωσε το σκύλο τα μεσάνυχτα*, εκδ. Ψυχογιός από 13+
- Jude Welton, *Can I tell you about asperger syndrome? A guide for friends and family*, Jessica Kingsley Publishers
- Παναγιώτα Πλησή, *Δεν είμαι τέρας, σου λέω!*, εκδ. Κέδρος
(Το ξέρω πως το διάβασες, αλλά μπορείς να το ξαναδιαβάσεις!)
- Άσλεϊ Έντουαρντ Μίλλερ, Ζακ Στεντζ, *Κόλιν Φίσερ*, εκδ. Μεταίχμιο 11+
- Marianne Kaplan, *The boy inside*, 2006, ντοκιμαντέρ με πρωταγωνιστή ένα παιδί με σύνδρομο Άσπεργκερ
- Temple Grandin (ζωή σαν τριαντάφυλλο), τηλεοπτική ταινία 2010, η ζωή της Temple Grandin μιας αυτιστικής επιστήμονα

Οι μεγάλοι μπορούν να δουν και να διαβάσουν (ενδεικτικά):

- Tony Attwood, *Σύνδρομο Άσπεργκερ – ένας πλήρης οδηγός*, εκδ. Πεδίο
- Susan Ashley, *275 απαντήσεις για το Σύνδρομο Άσπεργκερ*, εκδ. Πατάκης
- Catherine Faherty, *Αυτισμός: Τι σημαίνει για μένα;* εκδ. Ροτόντα
- Luke Jackson, *Freaks, Geeks, and Asperger Syndrome*, Jessica Kingsley Publishers
- Daniel Tammet, *Born on a blue day: Inside the Extraordinary Mind of an Autistic Savant*, Free Press
- Liane Holliday Willey, *Pretending to Be Normal: Living With Asperger's Syndrome*, Jessica Kingsley Publishers
- Barnett Kristine, *Το αγόρι που μιλούσε με τους πλανήτες*, εκδ. Ψυχογιός
- *Mozart and the Whale*, 2005, σκηνοθεσία Peter Naess
- *Benn X-O διστακτικός ήρωας*, 2007, σκηνοθεσία Nic Balthazar

Το βιβλίο ***Δεν είμαι τέρας, σου λέω!*** γράφτηκε για να γνωρίσεις τον αυτισμό και μια μορφή αυτού που ονομαζότανε, Άσπεργκερ. Ο ήρωάς του, ο Αγάπιος, έχει αυτή τη μορφή αυτισμού. Ίσως οι περισσότεροι από εσάς να μη γνωρίζατε γι' αυτό πριν διαβάσετε το βιβλίο. Σκεφτήκαμε να ετοιμάσουμε αυτό το εκπαιδευτικό υλικό για να γνωρίσεις καλύτερα τον ήρωα του βιβλίου και το σύνδρομο, αλλά και για να θυμηθείς την ιστορία του βιβλίου.

Ελπίζουμε να σου κρατήσει συντροφιά, όπως σου κράτησε και το βιβλίο.

Μπορείς να το δουλέψεις στο σπίτι, στο εξοχικό, στην τάξη,

στην κατασκήνωση, στο σπίτι του παππού, της νονάς ή της θείας.

Κάποιες φορές θα πρέπει να δουλέψεις λίγο παραπάνω, κάποιες θα γελάσεις, άλλες θα παίξεις, θα ζωγραφίσεις, και ελπίζουμε ποτέ να μη βαρεθείς!

Αν συμβεί το τελευταίο, μη μας το πεις.

Γράψ' το στο <http://deneimaiterassouleo.blogspot.com/>

Εκεί μπορείς να γράψεις και τη γνώμη σου για το βιβλίο.

Βιβλιογραφία:

Tony Attwood, *Σύνδρομο Άσπεργκερ – ένας πλήρης οδηγός*, εκδ. Πεδίο

Catherine Faherty, *Αυτισμός: Τι σημαίνει για μένα*, εκδ. Ροτόντα

Luke Jackson, *Freaks, Geeks, and Asperger Syndrome*, εκδ. Jessica Kingsley Publishers

Brenda Smith Myles & Jack Southwick, *Asperger Syndrome and difficult moments*,

εκδ. Autism Asperger Publishing Company

*Το εκπαιδευτικό υλικό έγινε με τη βοήθεια της Ελένης Λούβρου.

Την ευχαριστούμε πολύ.

Το τετράδιο αυτό δεν πωλείται. Διανέμεται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Είναι επίσης διαθέσιμο σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα www.kedros.gr.